

۲۰۱۴/۰۵/۰۵

محمد علی سمیع

مسؤل بورد افغانستان در مرکز تحقیقاتی سیاست امنیتی و دفاعی، کشور هنگری شهر بوداپست

عبدالله عبدالله و اشرف غنی در بحران "مثلث مقدس ناممکن"

آهسته آهسته بعد از بازی های سیاسی و بگو مگو های گوناگون، برگزاری دور دوم انتخابات ریاست جمهوری از طرف هردو کاندید پیشتاز که داکتر صاحب عبدالله عبدالله و داکتر صاحب اشرف غنی احمدزی میباشد، قابل قبول قرار گرفته است. چندین روز میشود که ملاقات های این دو کاندید پیشتاز با کاندیدان و تیم های مطرح انتخابات دور اول بصورت مکرر و متواتر جریان دارد. بیشتر از همه داکتر زلمی رسول، پروفیسور عبد رب رسول سیاف و گل آغا شیرزی از کاندیدان هستند و یا هم بودند که در محراق توجه دو کاندید پیشتاز قرار دارند زیرا همان قسمت رای که به کامیابی این دو کاندید پیشتاز در دور اول می انجامید، به همین کاندید ها از طرف مردم تخصیص یافته هست.

از این سه کاندید مطرح و قابل ملاحظه، تا حال تنها گل آغا شیرزی رسماً به تیم داکتر عبدالله عبدالله پیوسته است، اما از دو کاندید دیگر فوق الذکر که از لحاظ پشتی بانی مردمی نسبت به شیرزی گرنگ موفقتر میباشند، تا حال خیر دقیق در دست نیست که هوای پیوستن را با کدام کاندید دارند. شاید هم مصروف چانه زنی ها برای موقف های دلخواه خود در دولت آینده با تیم های پیشتاز هستند که تا حال هیچیک این تیم ها نتوانسته است موافقت ایشان را حاصل نماید.

خوب هر آنچه در پس برده میخرامد، آخر بی حجاب و برهنه میگردد، مخصوصاً بعد از انتخابات دور دوم، تشکیل حکومت جدید و تقسیم قدرت بر مبنای همایش های انتخاباتی و سیاسی امروز که همه و همه فضای اجتماعی و فکری مردم کشور را بطور کلی بخود جلب نموده است.

چیزیکه پیچیدگی و خم و پیچ های گوناگون را برای دو کاندید پیشتاز در روند صحبت ها با کاندیدان فوق الذکر ایجاد میکند، مسئله پیدا کردن و یا به میان آوردن موازنه جدید میان تیم های قبلی و تیم های جدید ورود به برنامه انتخاباتی شان میباشد که چند نکته مهم آنرا بشکل کوتاه تحت مطالعه قرار میدهم:

این پیچیدگی و خم و پیچ ها از برای آن باشد که کاندیدان پیشتاز هیچ نوع آمادگی برای ایجاد تیم و ائتلاف جدید در دور اول نداشتند و همواره فشار بر آن داشتند تا در همان دور اول برنده انتخابات باشند که چنین نشد. ایشان برای دور اول در نهایت کوشش نمودند و با محاسبه ها و مهندسی های خیلی زیرکانه و هوشمندانه، چند فرد بزرگ و نامدار کشور را در اطراف خود بسیج ساخته به میدان مبارزات انتخاباتی داخل شده بودند.

جالب اینست که در افغانستان، احزاب و تیم های سرتاسری و کشور شمول در حد وجود ندارد که به تنهایی بتوانند کامیابی را از آن خود نمایند، به همین ملحوظ قبل از هر انتخابات کاندیدان بلند موقف با افراد مطرح سیاسی جامعه افغانی به بحث و گفتگو پرداخته تیم انتخاباتی خود را ساز و برگ میدهند. این تیم ها همیشه طور به میان میآیند که چند دیدگاه متفاوت، مخالف و حتا در بعضی جاها متخاصم برای بدست آوردن قدرت به هم می آیند و قبل از قبل، قدرت بدست نگرفته را بین

خود بشکل واضح و یا هم نیمه واضح تقسیم مینمایند تا بتوانند به دلگرمی تمام مردم خود را وادار به رای دادن کنند. این ائتلاف ها در افغانستان بیشتر توسط چند رهبر از قدرت برکنار شده، مطابق به نفع تقریباً شخصی و خصوصی بدون مد نظر گرفتن تقاضا های مبرم ملی، به میان می آید که چنین ائتلاف ها فاقد ارزش ها و دیدگاه های مشترک بوده با تجمع چند دیدگاه مخالف برای حاصل نمودن قدرت بطور مشترک برای تحقق خواست های ناهمگون و نا موزون سردمداران سیاسی میباشد و بدبختانه که تیم های انتخاباتی پیشتاز در افغانستان همه و همیشه روی همین اصل استوار میباشند.

حال که ائتلاف های دور اول نتوانستند به کامیابی برسند و خواه مخواه چرخ انتخاباتی به دور دوم میروند پس دو کاندید پیشتاز با تیم های خود مجبور هستند تا باقی کاندیدان را بخود بکشانند و برای دور دوم کامیابی خود را با پیوستن کاندیدان مطرح اما ناکام، رقم زنند که این کار باعث میشود تا کاندیدان پیشتاز به ایجاد ائتلاف جدید با تقسیمات و تادیه نمودن های جدید، ساز و ساخت های تیم خود را آرایش دهند و با یک چهره جدید با دوستان جدید و حتا برنامه های جدید وارد میدان دو هفته ای مبارزات انتخاباتی، بعد از اعلان نتایج نهائی شوند که این کار از دیدگاه مباحث کشمکش های تقسیم قدرت و سنجش های منفعت محور طرفها، سؤال های تخنیکی انتخاباتی را مطرح میسازد که در ذیل به آنها اشاره می نمایم.

این سؤال ها در اصطلاحات فوق همچو "تقسیمات جدید و تادیه نمودن های جدید"، نهفته اند. چون گفتیم، تیم ها در دور اول طور آماده شده بودند که قبل از قبل قدرت را بشکل از اشکال بین خود تقسیم نموده بودند و الزاماً این تقسیمات چنان مهندسی میشود که کاندید امروز و رئیس جمهور آینده در مرکز قدرت قرار داشته باشد زیرا اگر چنین نباشد پس برای نقش سمبولیک و نمادین هیچکس خود را وارد کار زار های انتخاباتی نمی سازد.

حال نمیدانیم که کاندیدان پیشتاز چطور میتوانند با تقسیمات جدید خود، آنده بانک های رای که در دور اول باعث پیشتازی شان شده بودند، را چنان در پهلوی خود نگاه دارند تا واقعاً مرکز قدرت بودن خود را و میزان رای قدیم خود را بدون تغییر برقرار داشته آرای کاندیدان مطرح دیگر را هم از آن خود سازند؟

اگر بحث را اندک اکادمیک تر و پوهنتونی تر سازیم، پس باید بدانیم که کاندید که برای رئیس جمهور شدن مبارزه میکند، در میان "مثلث مقدس ناممکن" (مرکز قدرت بودن، حفظ بانک های رای قدیم و حاصل نمودن کاندیدان ناکام) قرار دارد و این مثلث چنان که از نامش معلوم میشود، ناممکن میباشد و برای گام نهادن به پیش، کاندیدان پیشتاز مجبور هستند تا یکی از اضلاع "مثلث مقدس ناممکن" را جاگذارند و با انتخاب دو ضلع باقی مانده وارد دور دوم انتخابات شوند که در حقیقت این یک بحران تصمیمگیری برای کاندیدان پیشتاز میباشد.

حال دیده شود که کدام کاندید، چی راه را پیش میگیرد و چطور میتواند به خوبی و تیز هوشی به انتخاب دو ضلع پردازد که باعث کامیابی اش در انتخابات شود.

این دو کاندید پیشتاز، یا "مرکز قدرت بودن" خود را از دست میدهند و برای کاندیدان که با ایشان یکجا میشوند همان موقف های را که در دولت آینده به خود و تیم مرکزی و شخصی خود تخصیص داده بودند، را به آنها واگذار میشوند، یا بانک های رای که در دور اول با خود داشتند را فراموش

میکنند و از حقوق ایشان کاسته به جدیدالورود ها میپردازند و یا هم تیم خود را در حالت کنونی اش حفظ داشته مطابق به برنامه از قبل طرح شده وارد مبارزات انتخابات در دور دوم میشوند.

خلاصه اینکه بازی شکل زیبای را بخود اختیار نموده است و هر دو کاندید پیشتر در میدان مبارزه نهائی سازی نفع، وارد مرحله استفاده از تیوری بازیها (1) شده اند که این تیوری برای نهائی سازی نفع و به خود تخصیص دادن ابتکار عمل، روی اصل تیز هوشی و سریع العمل بودن "مرد استفاده کننده فرصت ها" که بازیگر میدان تلقی میشود، استوار میباشد که نتیجه عملی آنرا تا چند روز دیگر و مخصوصاً بعد از انتخابات و اعلان نتایج دور دوم و تقسیم موقف های دولتی توسط رئیس جمهور آینده، به چشم سر خواهیم نگریم و دانست که کاندید برنده از چه راه توانسته حریف خود را از پا در بیاورد و خود را به ارگ برساند؟.

پا ورقی:

1. Game theory = بازیها تیوری

د پانو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رالپولو مخکي په خير و لولئ